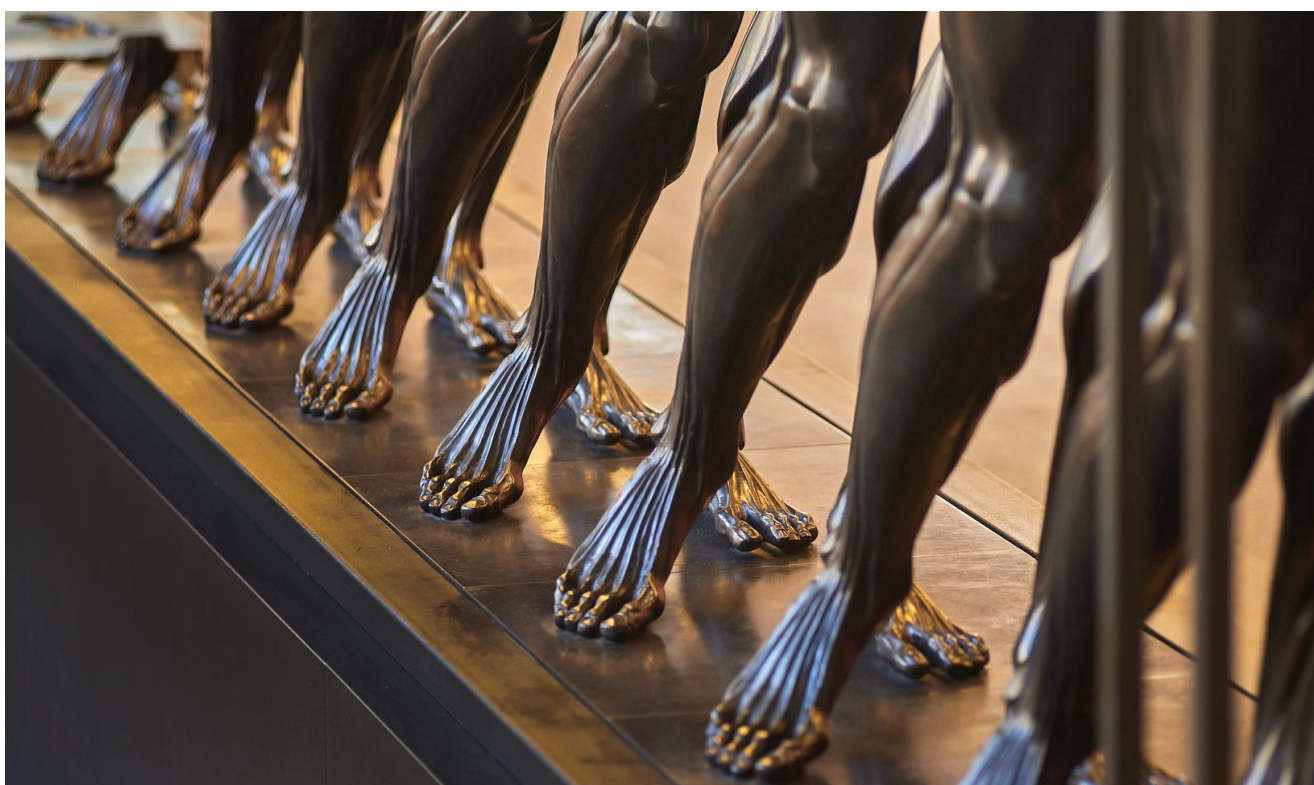

Juni 2026

Kerk in de Stad

Kerkblad van de Keizersgrachtkerk - Amsterdam

KIDS 380

Inhoud

Van de redactie	3	Klimaat@Geloofgroep ging van start!	10
Kopij- en verschijningsdata Kerk in de Stad	3	Een financiële update en nadenken over nalaten.....	12
Kerkdiensten in de komende periode	4	Verantwoording collectes wijkdiaconie.....	13
Bereikbaarheid pastoraal team...4		Kunst in de Kerk	17
Vrijheid in alle kleuren van de regenboog	5	Uitbreiding KgKunstcommissie	19
Geloofsbrief Alternatieve Synode PKN.....	6	Uitje Contactgroep naar Het Depot	20
Groene Blaadjes.....	9	Documentairereeks 10 geboden	23
KgK tien jaar Groene kerk.....	9	Pacifisme, Kerk en Vrede	24
Be worried. Be very worried	9	De Keizersgrachtkerk in Beeld en Geluid (133).....	28
Kleine en dapper	10	Digitaal hoekje.....	30

Coverfoto: Beeldengalerij Het Depot, Wageningen

De Keizersgrachtkerkgemeente heeft een eigen kas. Hiermee betalen we o.a. onkosten voor diensten en diverse activiteiten. Als u een eenmalige gift wilt geven aan de **wijkkas** kan dat op het volgende rekeningnummer: NL83INGB0004675575 t.n.v. Protestantse Gemeente – Kgk.

Wilt u het werk van de **diaconie** van de Keizersgrachtkerk steunen, gebruik dan de aparte rekening van de diaconie: NL 25 INGB 0000 870727 t.n.v. Diaconie Keizersgrachtkerk Amsterdam.

De Keizersgrachtkerkgemeente is onderdeel van de Protestantse Kerk Amsterdam (PKA). Een gift aan de PKA kan via: NL 51 INGB 0004605050 t.n.v. Protestantse Gemeente - 11, Amsterdam.

Ook kunt u een donatie doen aan het **Solidariteitsfonds** op rekeningnummer NL 89 ING B0005487357, t.n.v. 'St. Werkgroepen Keizersgrachtkerk' Amsterdam, o.v.v. Solidariteitsfonds.

De laatste KidS voor de zomervakantie. Het is nu al flink warm buiten. Zoek een koel plekje op om te lezen wat er in de Keizersgrachtkerk allemaal gebeurt.

De klimaat- en geloofsgroep blikt terug op tien jaar groene kerk, u wordt uitgenodigd mee te doen aan een pelgrimage voor de LHBTIQA, er is nieuwe kunst in de kerk, er wordt uitleg gegeven over nalatenschap maar ook over de Android smartphone. Kortom te veel om op te noemen.

Veel leesplezier en een heel fijne zomer!

Kopij- en verschijningsdata Kerk in de Stad

Kids In de kerk	Deadline	Opmerkingen
381 zondag 30 augustus'26	woensdag 19 augustus '26	Startzondag
382 zondag 25 oktober '26	woensdag 14 oktober'26	
383 zondag 20 december'26	woensdag 9 december'26	Kerst
384 zondag 7 februari 2027	woensdag 27 januari'27	40dagentijd
385 zondag 21 maart 2027	woensdag 10 maart 2027	Pasen
386 zondag 9 mei 2027	woensdag 28 april 2027	
387 zondag 4 juli 2027	woensdag 23 juni 2027	Slotzondag

Kerk in de Stad verschijnt 7 keer per jaar. Kopij kunt u steeds tot negen dagen voor de verschijningsdatum inleveren per e-mail via redactie.kids@keizersgrachtkerk.nl.

Inleveren zondagse mededelingen

Behalve dit gemeenteblad Kerk in de Stad verschijnt wekelijks het Kg-krantje, op zondagmorgen ingevouwen in de liturgie, waarin mededelingen/berichten kunnen worden opgenomen. Kopij hiervoor kan worden ingeleverd tot vrijdagavond 22.00 uur bij Joost Koedijk (of per e-mail via: krantje@keizersgrachtkerk.nl).

Kerkdiensten in de komende periode

Datum	Thema	Uitleg
28 juni 2026	Slotzondag	Annelies Jans
5 juli 2026	Zomerdienst 10 Geboden	Sietske van der Hoek
12 juli 2026	Zomerdienst, Doop Boek, jij bent geleefd	Bram Grandia
19 juli 2026	Zomerdienst Boek, jij bent geleefd	Wilna Wierenga
26 juli 2026	Zomerdienst Boek, jij bent geleefd	Daan Savert
1 augustus'26 12:00 uur	PRIDE	Bisschop Gene Robinson
9 augustus'26	Zomerdienst.boek, jij bent geleefd	Annelies Jans
16 augustus'26	Zomerdienst.boek, jij bent geleefd	Guido de Bruin
23 augustus'26	Zomerdienst.boek, jij bent geleefd	Alain Verheij
30 augustus'26	Startzondag	Annelies Jans
6 september'26	Zinvol verder leven met verlies	Riekje van Osnabrugge
13 september'26	Zinvol verder leven met verlies	Annelies Jans
20 september'26	10 Geboden	Daan Savert
27 september'26	Vredeszondag	Cor Ofman

Bereikbaarheid pastoraal team

Annelies Jans, 06-39183639, predikant@keizersgrachtkerk.nl

Vrijheid in alle kleuren van de regenboog **Annelies Jans**

De Vrijheidsmaaltijd in de KGK, in samenwerking met The Spirit of Amsterdam. Dit jaar stond de avond in het teken van Queer Liefde. Soms is het al verzet om te bestaan. Om lief te hebben. Om zichtbaar te zijn. En dus kwetsbaar. Ook anno 2026...

Op 5 mei kregen drie queer makers het podium. Drie stemmen, drie lichamen, die in de samenleving vaak als ongemakkelijk en abnormaal worden gezien. En toch – in alle onvrijheid in deze wereld: vrij.

Niet alles verliep vlekkeloos. Er waren technische mankementen, niet iedereen was altijd goed verstaanbaar, en er moest hier en daar flink geïmproviseerd worden. Maar dat deed uiteindelijk weinig af aan wat er gebeurde. Wat mij misschien nog het meest raakte, was de verbazing en ontroering die ik opmerkte bij verschillende bezoekers. Niet alleen door de kunst zelf, maar door het eenvoudige gegeven dat queer mensen, *notabene in een kerk*, het podium kregen. Voor ons KGK-ers is dat misschien vanzelfsprekend, maar voor veel mensen is dat nieuw, en betekent dat heel, heel veel. (We zullen dat ook weer ervaren op 2 augustus tijdens de Pride Kerkdienst. Uitlegger dit jaar is de Amerikaanse bisschop Gene Robinson, die 25 jaar geleden in de wereldfamilie van Anglicaanse Kerken de eerste openlijk homoseksuele bisschop was. Een icoon! Mis het niet! Maar dat even terzijde 😊)

Queer liefde in de spotlight dus. Letterlijk. Één van de makers klom op 5 mei in diens act op de (liturgische) tafel. Schaars gekleed danste die: de littekens op de plek waar ooit diens borsten hadden gezeten, zichtbaar. Voor sommigen was dat even slikken. Juist op de plek waar we zondag na zondag brood breken en druivensap schenken. Dat begrijp ik.

Maar hoe langer ik erover nadenk, hoe meer ik geloof dat juist daar iets wezenlijks gebeurde. Want die tafel vertelt het verhaal van een mens die werd afgewezen, bespot, veroordeeld en gebroken. Het verhaal van een lichaam dat, een mens die er niet mocht zijn. En juist daarom voelde het voor mij niet als een ontwijding van die plek, maar als een onverwachte vorm van herkenning. Daar stond iemand die zichtbaar maakte hoe pijnlijk het is om niet binnen de norm te passen, en uitgespuugd te worden. Iemand die woorden gaf aan het verlangen om gezien te worden. Aan de ervaring van er niet bij horen. Aan de moed die nodig is om toch te verschijnen. Mét diens littekens, in alle naaktheid en kwetsbaarheid. *En zo werd het op 5 mei*

opeens Pasen. Wie wordt weggeduwd, mag opstaan. Dansen. Leven. In Gods Naam. Juist op die tafel, waar wij zondag na zondag aan breken en schenken.

Ik ben dankbaar voor de Spirit of Amsterdam die de makers koppelde aan onze kerk. Voor onze harde werkers die de avond mogelijk maakten. Voor de technici en de koks. Voor iedereen die aanschoof. Voor de gesprekken die ontstonden. En dankbaar ben ik voor de momenten waarop het even schuurde. Want begint vrijheid niet precies daar?

Wanneer dit kerkblad verschijnt, vieren we inmiddels Slotzondag. We hebben alle harde werkers in de KGK bedankt. (Heb je het gemist? Dan bij deze!) En nu nodigt de zomer ons uit om op adem te komen. Op te laden. Nieuwe kracht op te doen. Misschien ook om de verhalen en ontmoetingen van het afgelopen jaar nog eens in gedachten door te bladeren. Ik wens je een goede zomer toe. Met rust om te ontvangen, en met moed om te leven en te dansen in het licht.

Het licht van de Eeuwige – zomers zonlicht – voor jou!

Annelies

Geloofsbrief Alternatieve Synode PKN

Annelies Jans

Zoals in de vorige KIDS aangekondigd, delen we de geloofsbrief die de Alternatieve Synode, bestaande uit bezorgde PKN-ers (inclusief onze dominee Annelies) opstelden op 18 april. De brief is een reactie op het tweede Palestijnse Kairos-document ([hier](#) te lezen in Nederlandse vertaling). Je kunt deze geloofsbrief hier ondertekenen:

<https://www.change.org/p/geloofsbrief-alternatieve-synode-pkn>.

Op 16 november 2025 werd in Bethlehem Kairos Palestine II "A

[Moment of Truth: Faith in a Time of Genocide](#)" uitgebracht. We danken Palestijnse christenen dat ze, temidden van geweld en dreiging, tijd en energie hebben gevonden om samen dit document te schrijven. We hebben het document gelezen en besproken, en dat was aangrijpend en hartverscheurend. Wij zijn ons er zeer van bewust dat Kairos II zich ook aan ons richt, als christenen wereldwijd. Wij geloven dat we als kerk zijn geroepen om recht en onrecht te onderscheiden en te benoemen, en radicaal naast de onderdrukte te gaan staan, zoals

Jezus dat deed. Dat onrecht is nu aan de orde, ons handelen verdraagt geen uitstel.

Kairos II daagt ons opnieuw uit, nog krachtiger en vanuit een nog hemeltemgender situatie van onrecht: namelijk van genocide, terwijl de bezetting en etnische zuivering nog gewelddadiger vormen hebben aangenomen. Dit document spreekt nadrukkelijk over de context van witte suprematie en christelijke zionisme. Het document zegt: een kerk die zwijgt, of niet helder spreekt, is het begrip van haar rol in Gods missie is kwijtgeraakt. Dat is wat nu op het spel staat, in het aangezicht van de doelbewuste verwoesting van Gaza en de moord op haar inwoners. Wij stemmen met onze Palestijnse broeders en zusters in dat solidariteit en profetische actie in deze situatie noodzakelijk zijn, en dat we al veel te lang hebben gewacht.

Onze eigen context - Palestijnse christenen wijzen er in Kairos II op dat de huidige Israëlische genocide moet worden gezien in lijn met decennia Israëlisch vestigingskolonialisme. Dat Israëlische kolonialisme kan niet los gezien worden van de langere geschiedenis van Europees christelijk geïnspireerd kolonialisme - in de Nederlandse context ging het dan om protestants kolonialisme, dat eveneens genocidaal was. Als kerk in Nederland, is het belangrijk

dat wij dit erkennen, en blijven onderzoeken. Witte christelijke suprematie bestempelde joden tot buitenstaanders, zij waren geen echte Europeanen. Het uitblijven van een heldere veroordeling van de Israëlische genocide en van werkelijke solidariteit met Palestina, ook binnen de PKN, komt voort uit diezelfde witte christelijke suprematie. Het komt voort uit de doorgaande racialisering van 'semieten', die nu vooral moslims treft en degenen die met hen geassocieerd worden.

Als protestantse christenen in Nederland willen wij verantwoordelijkheid nemen voor ons aandeel in antisemitisme en in islamofobie. We zijn ons ervan bewust dat zowel christelijk zionisme als islamofobie vandaag een voedingsbodem vormen voor steun aan de staat Israël en daarmee onderdeel is van onze medeplichtigheid bij de genocide die die staat pleegt. We hebben weliswaar gewerkt aan bewustwording over antisemitisme in onze theologie, maar we hebben daarbij de ontmenselijking van Palestina (als 'semieten') niet geadresseerd. Deze vervlochten vormen van ontmenselijking en onderdrukking zijn in onze kerken steeds uit elkaar gehaald. Maar in de tijd dat Joden werden vergast, was Palestina gekoloniseerd door het Westen. Onze theologie had een

aandeel in beiden. Met die werkelijkheid moeten wij leven.

Erkennen dat onze theologie een voedingsbodem is geweest voor geweld en ontmenselijking en dat witte en protestantse suprematie ook in onze context nog steeds gewelddadige effecten hebben, vraagt reflectie, moed en uithoudingsvermogen. Dit is het moment om dat te doen: 'moment van waarheid' - een Kairos-moment, dat vraagt dat we scherp spreken, en adequaat handelen.

Tegelijk halen we ook inspiratie uit de solidariteit en het verzet in de christelijke traditie, dat ook heeft bestaan in onze kerk. Verzet tegen antisemitisme, gelovigen die actief waren in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog, en verzet tegen kolonialisme, ook vanuit Europese kerken, inspireert ons.

Hoe gaan we als kerk voorwaarts?

Wij, de kerk, erkennen dat de staat Israël genocide pleegt in Gaza, en zich schuldig maakt aan etnische zuivering en bezetting van Palestina. Israëls regering moet verantwoordelijk gehouden worden voor de oorlogsmisdaden die het pleegt.

Wij willen solidair zijn met iedereen die tegen genocide, bezetting, en

geweld is. Palestijn, Israëli, jood, moslim, christen, atheïst. Wij willen daarom anti-zionistische joodse organisaties en personen in Nederland en in Israël en Palestina ondersteunen.

Wij verwerpen theologieën die onderdrukking rechtvaardigen. Concreet zien wij de noodzaak om ons te verdiepen in christelijk zionisme en de negatieve gevolgen daarvan, en christelijk zionisme actief te verwerpen. Hiermee sluiten we aan bij de Wereldraad van Kerken, de Lutheran World Federation en de World Council of Reformed Churches, die christelijk zionisme ook verwerpen.

Wij willen ons blijvend uitspreken tegen haatdragende ideologieën zoals antisemitisme en islamofobie, en blijven onderzoeken waar deze onze denkwijze en ons handelen (onbewust) beïnvloeden.

We roepen als kerk de regering op om zich onomwonden uit te spreken voor de toepassing van internationaal recht en mensenrechten en handelsrelaties en defensieverdragen met Israël op te schorten.

Wij steunen en participeren in creatief, geweldloos verzet; waaronder ook BDS (zie bijvoorbeeld [dit artikel](#) van One World).

KgK tien jaar Groene kerk

Christien Visch

Bij toeval ontdekte ik dat onze KgK op 2 juli 2016 (slotzondag) het bordje “Groene Kerk” liet onthullen door de kinderen. Dit bijzondere feit willen we niet onopgemerkt voorbij laten gaan daarom trakteert de Klimaat en geloof groep op slotzondag op zelf gebakken koekjes.

Ook zocht ik contact met de drie oprichters van onze Klimaat en geloofgroep, Janne van den Akker, Marjan Bosch en Elske Bakker. Ik vroeg aan alle drie waarom ze in 2009 de Klimaat en geloofgroep oprichten, wat ze zich ervan herinneren en wat hun hoogtepunt was.

Hieronder leest u alle drie de verhalen.

Be worried. Be very worried

Janne van den Akker

In 2006 werkte ik bij een milieuadviesbureau toen er een alarmerend artikel in Time Magazine verscheen over klimaatverandering. “Be worried. Be very worried” was de kop. Ik was meteen very worried en mijn collega’s ook, maar het onderwerp bleek niet iets waarover je gemakkelijk met vrienden en bekenden in gesprek raakte. In de kerk hoorde je er ook niet over. Ik zocht naar anderen om mee te praten – over de onzekere toekomst, het onrecht dat de mensen en de aarde hierdoor werd aangedaan, over wat we konden doen – en toen er nog niets bleek te bestaan waar ik me bij kon aansluiten heb ik rondgevraagd in de Keizersgrachtkerk. Ik was superblij dat Elske en Marjan met mij de Klimaat- en Geloofgroep wilden oprichten.

We hebben veel gedaan. Het bijzonderste moment? Misschien toch wel de klimaatmars in 2019, en de kerkdienst die daaraan voorafging. We hadden een mooie tekst bedacht voor een spandoek en Elske ging het laten drukken. Ik wist niet op welk formaat ze dat ging doen. Op de dag van de mars zag ik die kerk helemaal volstromen met mensen die met ons mee de straat op wilden, dat was al geweldig. En daar in het midden lag op de grond, vloer-bedekkend, in werkelijk gigantische letters: “Met heel je hart, met heel je ziel, met heel je verstand”.

Kleine en dapper

Marjan Bos

We begonnen dapper, voelden ons geïnspireerd, maar ook klein. Waren we roependen in de woestijn? Janne zat het diepst in de klimaatkennis en opende ons de ogen. Elske was aangestoken door Marjanne Minnesma (wat een power!) en had de overtuigingskracht. Ikzelf maakte me al lang zorgen over milieu/klimaat/natuur en was blij een paar bondgenoten in de Keizersgrachtkerk te vinden. Ik zie ons nog op het dak staan bij de zonnepanelen, dat noem ik wel een letterlijk en figuurlijk hoogtepunt. Met Jan van Duijn, die als kerkrentmeester goed werk had verricht. Ook maakte het project van Paul Vlaanderen met zijn kornuiten indruk: alle lampen vervangen door LED.

En misschien was dat wel het mooiste: dat we merkten dat er natuurlijk veel meer mensen van goede wil waren die de handen uit de mouwen wilden steken. Ieder op

zijn/haar eigen plek, en met de eigen reikwijdte. Ik herinner me mooie diensten. Indringende voorbeden. En niet te vergeten: de klimaatvieringen die we mee vormgaven bij de klimaatmarsen in o.a. Amsterdam en Rotterdam, en bij de klimaatloop toen we met de zanggroep bij Schiphol stonden. Dat waren ontroerend verbindende momenten waarin een kleine kerk groot kan zijn en de handen kan uitsteken naar al die mensen die op zoek zijn naar zin, toekomst en verbondenheid.

Gelukkig werd ook binnen de Kgek de beweging groter, en als ik nu de Kids lees met actieve bijdragen van Christien, van Fred, van wie maar meer... dan word ik blij. Laten we wakker en waakzaam blijven! Eindigend met een wens voor de toekomst: ik mis nog altijd een goed klimaatlied. Een heldere meezinger, niet te lang maar ook niet te 'gemakkelijk'. Op een bekende melodie? Wie durft en kan?

Klimaat@Geloofgroep ging van start!

Elske Scholten

In mijn beleving was de feestelijke onthulling van het bordje 'Groene Kerk' op de pui van de Keizersgrachtkerk het hoogtepunt van de 'Klimaat&Geloofgroep'. Indertijd begon deze groep door een oproep van Janne van den Akker,

milieudeskundige par excellence, in de Kids.

Wie wilde zich met haar verdiepen in de klimaatcrisis?

Ikzelf had net voor mijn tv-werk Marjan Minnesma geïnterviewd en was daardoor enorm gealarmeerd.

De 'Klimaat&Geloofgroep' ging van start! Met mooie 'klimaatdiensten', informatie-avonden, duurzame verbeteringen aan het kerkgebouw (zonnepanelen!), bijdragen aan interreligieuze vieringen en deelname aan acties.

Wat hebben we veel gestudeerd, op touw gezet en vrienden gemaakt!

Dat bordje 'Groene Kerk' markeerde al die inspanningen. Maar bovenal het voornemen om ons blijvend voor onze mooie Aarde in te zetten! En dat is ook gebeurd: als je de Groene KGK-app volgt, wordt het je warm om het hart.

Ik voel me daar heel gelukkig over!

Goednieuwsstukje

Christien Visch

Ongeveer een maand geleden hoorde ik op radio 1 dat het aantal ingeleverde apparaten met een snoertje toeneemt. Ze worden helemaal uit elkaar gehaald en als grondstoffen hergebruikt. Dit is goedkoper dan nieuwe materialen winnen en beter voor het klimaat.

Al deze apparaten moet je naar de afvalpunten brengen maar voor veel mensen is dat niet mogelijk omdat ze geen vervoer hebben of "geen tijd" of het is teveel moeite. Ze belanden dan in of naast de afvalcontainers waardoor kostbare materialen verloren gaan.

Bij mij in De Pijp, en ik hoop op meer plekken, nemen we als buurtbewoners

o.a. alles met een snoertje in. Iedere laatste zaterdag van de maand brengen mensen hun spullen naar onze recycle container bij de Lidl in de Hemonylaan, open tussen 14 en 16 uur. Het is er altijd een gezellige drukte. Alles wat nog goed is, brengen we naar de tweedehandswinkel maar vaak wordt het al door een andere buurtbewoner meegenomen.

Bij de Aldi op het Cornelis Troostplein is sinds kort ook zo'n buurtinitiatief op de laatste zaterdag van de maand, daar tussen 13 en 15 uur.

Het is jammer dat de gemeente deze inzamelingsacties niet meer doet, veel mensen maken er iedere maand weer gebruik van. Het voelt goed om iets te kunnen doen tegen verspilling en het is ook nog gezellig.

Een financiële update en nadenken over nalaten

Martine Koedijk

Tijdens de gemeentevergadering is gesproken over de financiële situatie van onze gemeente. Graag geef ik een korte update.

De opbrengsten uit verhuur ontwikkelen zich dit jaar volgens begroting. Dat is goed nieuws. Tegelijkertijd liggen deze opbrengsten wel lager dan vorig jaar doordat één huurder 'te groot' is geworden voor onze kerkzaal. Hierdoor is de extra financiële ruimte die de verhuur ons de afgelopen jaren bood, kleiner.

Een belangrijk aandachtspunt blijft de ontwikkeling van de vrijwillige bijdragen en giften. Daarop lopen we momenteel achter ten opzichte van de begroting. Dat sluit aan bij een ontwikkeling waar eerder al over is geschreven. Tijdens de recente gemeentevergadering hebben we daarom gesproken over de financiële toekomst van onze kerk

en hoe we de omvang van de bijdragen en giften willen verhogen. De vaste vrijwillige bijdragen (actie kerkbalans) blijven daarbij van grote waarde. Zij geven stabiliteit en maken het mogelijk om als gemeente plannen te maken en activiteiten te organiseren. Ik hoop dat degenen die ruimte hebben om de jaarlijkse bijdrage te kunnen verhogen, dat in overweging nemen of al hebben genomen.

Op de gemeentevergadering noemde Jan van Duijn nog een andere mogelijkheid om de kerk te ondersteunen, namelijk via een nalatenschap. Ik ben gevraagd om daar iets meer over te vertellen.

Sommige gemeenteleden kiezen ervoor om ook na hun overlijden de Keizersgrachtkerk te blijven steunen, omdat onze kerk jarenlang een belangrijke plek voor hen is

(geweest) voor inspiratie, zingeving, ontmoeting en gemeenschap.

Dat kan door in een testament een bedrag of een deel van de nalatenschap aan de Keizersgrachtkerk toe te kennen. Zo'n schenking wordt een legaat genoemd en is door onze ANBI-status vrijgesteld van erfbelasting. Daarom komt het volledige bedrag ten goede aan het werk van de kerk. Natuurlijk staat daarbij altijd voorop dat eerst wordt gezorgd voor eventuele partner, kinderen en andere naasten.

Een testament wordt opgesteld bij de notaris, die kan adviseren over de verschillende mogelijkheden en de gevolgen daarvan. Het is verstandig om je wensen tijdig vast te leggen, zodat daarover (later) geen onduidelijkheid ontstaat.

Mocht je meer willen weten, neem gerust contact met me op. Ik heb namelijk een aantal brochures beschikbaar met meer informatie dan op de flyer, die achterin de kerk te vinden is.

Verantwoording collectes wijkdiaconie **Chris Vogelesang**

De vorige verantwoording van de collectes voor de wijkdiaconie ging tot en met december 2025, ik loop heel erg achter....

Nu de opbrengsten tot mei 2026.

Dit betreft dus telkens de eerste collecte. Die kan zijn stedelijk of landelijk of (en daar gaat dit verslagje altijd over) de wijkdiaconie.

Datum	Opbrengst collecte	Bestemming
11 januari	€345,00	Dokters van de Wereld
25 januari	€247,00	Kruispost
15 februari	€ 306,50	Jeannette Noëlhuis
1 maart	€126,50	Kantlijn
15 maart	€394,00	Ik was een kind
19 april	€242,50	Pax
10 mei	€212,50	Stoelenproject
17 mei	€319,50	ASKV

Weer hartelijk dank voor jullie bijdragen. Die zijn niet vanzelfsprekend.

Los van deze collectes is er op 17 mei een benefietconcert geweest voor het Stoelenproject en de Voedselbank. Hier is maar liefst €1204.95 binnen gekomen.

Natuurlijk onze hartelijke dank aan alle gevers, maar vooral aan het Salonorkest dat zeer gedreven en met veel enthousiasme heeft gespeeld en aan Herman Schalk die veel aan de organisatie en publiciteit heeft gedaan.

Pride Pelgrimage 2026, 24 en 25 juli

Berendien Bosch

Ga op vrijdag 24 en zaterdag 25 juli mee op Pride Pelgrimage langs kerken in en om Amsterdam. Van Uithoorn naar Amsterdam.

Tijdens de Pride Pelgrimage vieren we de diversiteit en verworven ruimte voor (gelovige) LHBTIQA-ers in kerk en samenleving. De Pelgrimage is daarnaast een oproep om deze rechten van 'queers in de kerk' te beschermen én te verbeteren, overal waar dat nog nodig is. De pelgrimage is een mix van lopen, vieren, uitwisselen, zingen, bidden en buiten zijn. Iedereen, LHBTIQA en hetero: van harte welkom!

De start is op vrijdagochtend 24 juli bij de Protestantse Gemeente Uithoorn met een ontbijt en viering. Dag 2 start in Amsterdam-West en eindigt met de Prayer for Pride in Amsterdam-Zuid. Daarna sluit de pelgrimsgroep aan bij de Pride Walk op de Dam.

De tocht voert langs kerken uit verschillende kerkgenootschappen. Je kunt de hele tocht meedoen, maar een (paar) etappe(s) van kerk naar kerk meelopen kan ook. Dag 1 is 25,5 km, dag 2 is 9 km (exclusief de Pride Walk).

Aanmelden en vragen

Vooraf aanmelden bij LHBTI-predikant Wielie Elhorst, e-mail: wielie.elhorst@protestantsamsterdam.nl. Je kunt hem ook mailen voor meer informatie over de route, overnachten en veronderstelde conditie.

LHBTIQA staat voor: lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse, queer, asexueel. De Pride Pelgrimage is onderdeel van Pride Amsterdam en wordt mogelijk gemaakt door de Protestantse Kerk Amsterdam.

CHAUFFEUR gezocht voor Pride pelgrimage

Woon je in omgeving Uithoorn, Amstelveen en heb je een auto? Dan kom je als geroepen. Op vrijdag 24 juli zoeken we voor de Pride Pelgrimage iemand die 's ochtends vroeg in Uithoorn de bagage van enkele pelgrims verzamelt en naar het eindpunt van dag 1 (Buitenveldert) brengt. Deze Pelgrim-Chauffeur is tijdens die dag ook standby voor gestrande pelgrims.

Je bent onderdeel van de Pride Pelgrimage en je hoeft niet te lopen: Een unieke kans!

Info bij Berendien Bos (berendienb@hotmail.com), kijk op Facebook (Pride Pelgrimage) of lees het artikel hierboven.

A promotional poster for the Pride Pelgrimage 2026. The top features a rainbow gradient background with the text 'PRIDE 2026 PELGRIMAGE' in large, bold, black letters. Below this, the dates 'VRIJDAG 24 EN ZATERDAG 25 JULI' are displayed. The central image shows a group of people walking away on a dirt path, holding hands. The path is framed by a large, stylized rainbow-colored shape with floral patterns. The bottom of the poster contains two white text boxes with black text.

**PRIDE 2026
PELGRIMAGE**

**VRIJDAG 24 EN
ZATERDAG 25 JULI**

**Ga mee op Pride Pelgrimage langs kerken in en om Amsterdam
Van Uithoorn naar Amsterdam**

Info en aanmelden: wielie.elhorst@protestantsamsterdam.nl

Een update vanuit het samenwerkingsproject KGK-Spirit

In april, mei en juni zijn er 3 programma's met de Spirit in de kerk georganiseerd. Eind april genoten we van de eerste editie van de Open Spirit, een concept waarin creatieve makers tijdens een kort optreden invulling mogen geven aan een thema.

Deze eerste avond stond in het teken van het thema 'Troost'. Na iedere performance is er gelegenheid om wat achtergrond te delen via een panel dat de artiest vragen stelt. Deze eerste avond bestond het panel uit predikant van de Dominicus Geeske Hoving, hiphopartiest Amberley en host Robert-Jan Glas. Het niveau en de genres waren zeer uiteenlopend. Het publiek was eveneens gemengd: mensen uit de kerk, verschillende mensen die de Spirit kennen en achterban van artiesten. Veel nieuwe gezichten die de kerk voor het eerst binnenstapten.

De tweede avond in samenwerking met de Spirit was de bekende Vrijheidsmaaltijd op 5 mei. Een vertrouwd concept met de vrijheidssoep en een hardwerkende kookploeg. Nieuw waren de performers, een jonge groep

creatievelingen die vanuit hun queer-zijn het podium pakten met indrukwekkende outfits en een heel nieuw geluid. En weer: een volle kerk met bekende én veel nieuwe gezichten. Vooral vanuit de queer makers plus achterban kwamen veel ontroerde geluiden over het welkom zijn en gevierd worden in de kerk. Een belangrijke boodschap die we als KGK naar buiten toe vaker mogen geven.

De derde avond bestond uit de tweede editie van de Open Spirit. Dit keer onder het thema 'Intuïtie', met in het panel onze Annelies, samen met Djilani, antropoloog en presentator van KRO-NCRV's Zentijd. De artiesten waren van hoog niveau, van singer-songwriter tot saxofoon soundscape, van handpan tot dans. De kerk was alweer tot de achterste banken gevuld met een overwegend jong en gevarieerd publiek van buiten. Annelies sloot de avond af en gaf een hartverwarmende zegen mee.

Ongetwijfeld voor veel bezoekers een nieuwe ervaring!

Na de zomer zal de Spirit verder werken aan het eerder benoemde House of Hope en Hart op de Tong, en een derde editie van Open Spirit. We hopen daarbij ook steeds een mooie groep KGK-ers te zien!

Wat het project betreft zijn we achter de schermen bezig met de beoogde netwerk-analyse. Verder zijn er heel wat inzichten gegroeid over onze wederzijdse wensen en de haalbaarheid daarvan. Qua visie zien we telkens dat we prachtig op elkaar

aansluiten. In organisatie, time management en werkwijze verschillen we meer. Daarover praten we de komende tijd verder en evalueren we in het najaar wat dit betekent voor de toekomst.

Kunst in de Kerk

Wilna Wierenga

Mariette Hornsveld werd geboren in Noorwegen, groeide op in Noord-Holland, en vond uiteindelijk haar plek in het weidse Friesland, waar ruimte en rust elkaar ontmoeten. Kunst loopt als een draad door haar leven, soms zacht als wol, soms krachtig als een akkoord.

Muziek was haar eerste liefde. Vanaf jonge leeftijd zat ze achter de piano, en heeft les gehad tot conservatoriumniveau. Ze voelt zich thuis in de wereld van Bach en Chopin, maar speelt met net zoveel plezier eigentijdse muziek. In Friesland is ze een vertrouwde verschijning als begeleider van koren en solisten – van amateur tot professional. Voor Mariette is muziek niet alleen klank, maar ook taal: een manier om zich te uiten en mensen met elkaar te verbinden.

Later kwam daar een nieuwe liefde bij: de beeldende kunst. Waar woorden tekortschieten, spreekt haar werk. In haar viltschilderijen en papierschilderijen onderzoekt ze thema's als authenticiteit, harmonie en verbinding – het menselijke zijn: warm en grillig, zacht en rauw.

Ze werkt graag met haar handen, letterlijk. Wol, zeep en water vormen samen een levend materiaal dat zich tijdens het proces steeds opnieuw laat verrassen. Dat maakt het viltten een spel van creëren en loslaten. In haar papierwerken zoekt ze juist de verfijning op: kleinere structuren, zachte randen, gelaagdheid. Dit geeft de uitstraling die ook in haar viltkunst terug te vinden is.

Mariette exposeerde op diverse plekken in Friesland en daarbuiten, waaronder meerdere keren op de Kunst10daagse in Bergen (NH). Haar werk wordt vaak omschreven als origineel, warm en eigenzinnig, precies zoals zijzelf. Nu in juni-juli en augustus 2026 in de KgK

Artist statement

Kunst, zowel muziek als beeldende kunst, is voor mij een manier om uiting te geven aan ervaringen, die niet altijd in woorden te vangen zijn. Ik zoek daarbij naar ruimte en licht. In de chaotische en onbegrijpelijke wereld probeer ik toch steeds weer een opening naar iets nieuws te vinden.

In mijn werk maak ik gebruik van imperfectie, zoals bijvoorbeeld scheuren en barsten. Wat er naar voren komt als de buitenkant loslaat, vind ik heel interessant: het echte, authentieke en doorleefde. Ik houd van zachte, vloeiende lijnen en kleuren, harmonische en organische figuren. Met mijn materialen (wol en papier) en technieken (viltten, collage) verzacht ik de hardheid en grilligheid van de scheuren en barsten en maak ik het menselijke meer benaderbaar en draaglijker. Dat geeft hoop.

Ik werk al spelend en begin vaak klein om naar groter toe te werken. Mijn werk ontstaat laagje voor laagje, in verschillende fasen. Dat heeft een verdragend effect, geeft rust en ruimte aan mijn brein. Het is een natuurlijke en organische manier van werken: dingen nemen zoals ze komen om vervolgens een verrassende omslag te maken. Dingen zijn niet altijd wat je denkt.

'Ruimte en licht'.

Sinds januari 2004 zorgt de kunstcommissie ervoor dat elke 3 maanden nieuwe kunst in de Tuinzaal te zien is, hiermee geven we de gelegenheid aan kunstenaars om bij ons te exposeren. Een verbinding van buiten naar binnen. We hopen dan ook dat onze medekerkgangers ernaar kijken, ervan genieten, en wellicht soms iets zullen kopen. De kunstenaar zal op één of meerdere zondagen aanwezig zijn.

Bert en Agnes vonden het, om dit met 2 personen te doen, wel een smalle basis.

Er is toen een dringende oproep gedaan om de kunstcommissie uit te breiden.

En dat is gelukt met wel 3 personen. Loes van Berkel, Wilna Wierenga en Willem Lems zijn nu lid van de kunstcommissie en we zijn hier erg blij mee. Op de foto wordt een nieuwe expositie ingericht.

Uitje Contactgroep naar Het Depot

Jouke Kramer

“Wow, wat een schitterende natuur op die film!”, riep iemand. We zaten in een slakkenhuis. Slakkenhuis? Ja, een ruimte in de vorm van een slakkenhuis. Daarin werd op 3 schermen naast elkaar vertoond hoe verblindend mooi de tuinen en planten van Het Depot zijn.

Het jaarlijkse uitje van de contactgroep ging dit jaar op 21 mei naar beeldengalerij Het Depot in Wageningen.

Het Depot is een “museaal podium voor de hedendaagse beeld-houwkunst”. Het bestaat uit 3 gebouwen en twee prachtige arboretums, tuinen met bijzondere bomen. Het is door een rijk iemand opgericht en wordt nu beheerd via de stichting <https://www.utopa.nl/>.

Ik vind het Depot een sfeer van *vrijheid* ademen: de entree is gratis, je mag bijna alle beelden aanraken (wat ik heel prettig vind); fotokaarten verkopen ze voor weinig geld, want winst maken hoeven ze niet. Met de Groengrijze Bus, bestuurd door enthousiaste vrijwilliger Ronny, reden we erheen. Onderweg kregen we al enige uitleg van Kees van Eunen.

Van hem was ook het idee om hierheen te gaan: veel dank, Kees! Het was al fijn om met de KKG-familie en anderen erheen te reizen, en elkaar te spreken of kennis te maken!

Aangekomen werden we ontvangen met koffie en gebak. Daarna kregen we nog een uitleg door iemand van Het Depot, en ging iedereen haars of zijns weegs om al dit moois te verkennen.

Ik was blij dat de kunst veelal figuratief was, nl. verbeeldingen van het menselijk lichaam, want eerlijk gezegd begrijp ik niet veel van moderne abstracte kunst 😊

Het was natuurlijk ultiem: de lente, het weer! 's Middags genoten we van een lekkere lunch. Er was veel, heel veel te zien. Persoonlijk was ik nog niet uitgekeken, en maak al plannen voor een tweede bezoek.

Rond 4 uur stonden we weer op het Amstelstation.

Hartelijk dank voor de organisatoren Agnes, Kees, Chris, en chauffeur Ronny natuurlijk.

Het was een fijne dag!

Boekpresentatie 'Het verhaal van de Amsterdamse Pride'

**Henk-Jan
Bustraan**

Dinsdag 2 juni heeft een boekpresentatie plaatsgevonden in onze kerkzaal. 'Het verhaal van de Amsterdamse Pride - Tussen Feest en Protest', door Michael Klaasen en Menno Sedee. Met host Dolly Bellefleur en muziek van Maartje en Luca (piano). In het boek, dat ter inzage ligt in de Tuinzaal, is veel aandacht voor onze kerk (en uiteraard ook de Westerkerk, Lutherse Kerk, Vrijburg en Oude Kerk) met al haar Pride Diensten de afgelopen 15 jaar en een interview met Wielie Elhorst.

Bij het 9^e gebod: Lieg niet

In september gaat de 10-gebodenreeks verder: het 9^e gebod is aan de beurt. We bekijken op dinsdag 8 september de korte documentaire **Tree of Lies, De Boom des leugens**.

Een eerlijke mozaïekfilm over de menselijke neiging tot liegen en de betekenis van leugens voor de leugenaar zelf.

Wat is liegen, zijn er vormen van niet de waarheid vertellen die noodzakelijk kunnen zijn, is verzwijgen geoorloofd?

Vergelijkbare vragen komen onmiddellijk op. Weer een documentaire waarbij je op het puntje van je stoel zit om er meteen

over door te praten met elkaar, én er van anderen meer over te horen.

De dienst over dit thema is op zondag 20 september. Eind augustus/begin september start de voorbereiding van de dienst en de (na)bespreking van de documentaire. We komen in korte tijd 2 of 3 keer bij elkaar.

Spreekt dit onderwerp je aan en wil je meedenken en doen? Mooi als er weer nieuwe mensen aan de serie bijdragen. Van harte welkom om je te melden, ook als je eerst meer wilt weten, bij Marion de Groot of Martyn Mulder via

10Geboden@keizersgrachtkerk.nl

Of natuurlijk na een dienst bij de koffie.

<p><i>"Isolation is a frightening place to inhabit, especially during bouts of depression. The Monster's ultimate goal is to persuade you into self-harm. I can't say I haven't been there; the mere thought troubles me deeply. Even when life appears to be going well, in that isolated state, nothing seems to matter. It's not about what you see or what is objectively true; it's about what you feel—or, more accurately, what you fail to feel, which for me manifests as a profound deadness.</i></p> <p><i>Welcome to my life. Each day, the P.T.S.D. Monster is at work"</i></p>	<p><i>"Isolatie is een angstaanjagende plek om te vertoeven, vooral tijdens depressieve periodes. Het uiteindelijke doel van het Monster is je aan te zetten tot zelfbeschadiging. Ik kan niet zeggen, ik ben er nog nooit geweest; alleen al de gedachte eraan verontrust me diep. Zelfs als het leven goed lijkt te gaan, lijkt in die geïsoleerde toestand niets er meer toe te doen. Het gaat niet om wat je ziet of wat objectief waar is; het gaat om wat je voelt – of, nauwkeuriger gezegd, wat je niet voelt, wat zich bij mij manifesteert als een diepe leegte.</i></p> <p><i>Welkom in mijn leven. Elke dag is het PTSS-monster aan het werk."</i></p>
--	--

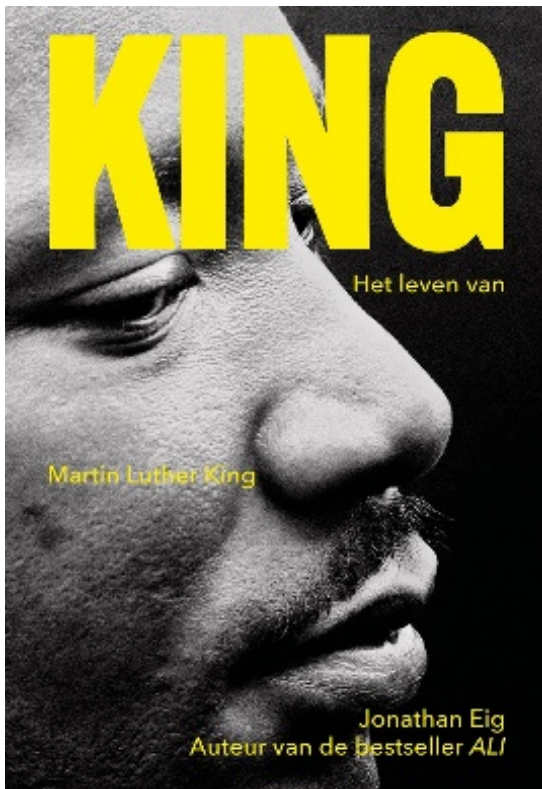
Aan het woord is een neef van me in de VS. Hij heeft PTSS, doordat hij in de Irak-oorlog heeft gevochten. De PTSS noemt hij het Monster, waarmee hij vecht. De oorlog was niet gestopt voor hem, toen hij weer thuiskwam. Die gaat door, net als in vele, vele andere jonge mensen.

Dat het Monster probeert dat je jezelf iets aandoet, is een ernstig gevaar. Een maat van Omar heeft anderhalve maand geleden dit gevecht verloren: hij heeft zichzelf om het leven gebracht.

Ik heb gejangt toen ik Omar's verhaal hoorde.

Omars verhaal gaat dus alleen over gevolgen op lange termijn. De oorlog zelf: kinderen die hun ouders verliezen. Ouders hun kinderen of partner. Angst voor drones die zomaar, overal kunnen opduiken om je kwaad te doen. Zelfs je slaapkamer binnen kunnen vliegen. Al dat gruwelijk lijden van mensen in oorlog. Militairen gaan er vol goede moed heen, en komen gedesillusionneerd en beschadigd terug.

Oorlog is een absurde en afschuwelijke manier om ruzies op te lossen. We zouden dit tot elke prijs moeten bestrijden.

Met onze leesclub lazen we een biografie van Martin Luther King. Ik vond hem érg inspirerend, ook al was hij zeker niet volmaakt. Hij heeft heel veel bereikt in zijn strijd tegen discriminatie van Afrikaans-Amerikanen in de VS. Zijn geloof gaf hem kracht. Voordat hij met andere zwarte leiders een demonstratie of staking begon, gingen ze met elkaar op de knieën. Onder invloed van Gandhi had hij de visie van geweldloze weerbaarheid gekregen. Gandhi leerde dit van Lev Tolstoj, met wie hij ook correspondeerde. Tolstoj was door de Bergrede van Jezus geïnspireerd. Ik heb heel grote bewondering voor Martin Luther King. De man die een beroemde toespraak hield vanaf het Lincoln Memorial

in hartje Washington: I have a Dream. Hij wist dat zijn ijver hem zijn leven zou kosten, besprak dit met zijn vrouw Coretta. Maar hij ging door. Je kunt rustig zeggen dat hij zijn leven gaf voor zijn vrienden. Op de avond voordat hij vermoord werd, hield hij een indrukwekkende toespraak. Hij vertelde toen, dat hij zoals Mozes op de berg het beloofde land zou zien, maar er niet in binnen zou kunnen gaan. Hij voelde het.

King heeft mij zelf over de streep geholpen. Ik draag nu het gebroken geweepte van het Pacifisme.

Van mijn vader, in 1968 overleden na een leven van onder meer 3,5 jaar krijgsgevangenschap door de Japanners, vond ik een gedrukt papier terug. Een rondzendbrief van een vredesgroep, die zich noemde *Nederland-Vredeland*. Toen ik dit opzocht op het internet, vond ik een geschrift van de Militaire Inlichtingendienst: *Confidentieel: Handboek vredesbewegingen*. Vredesbewegingen waren gevaarlijk! Het papier van mijn vader rept over een televisie-uitzending, waar J.J.L. van Zuylen zijn vredesvisie uitgelegd had. Dat leverde 150.000 adhesiebetuigingen op. Niet een klik op een enquête, niet een email of

appje, maar al die Nederlanders schreven een brief of kaart en deden die op de post.

Daar stond de aantekening bij, dat mijn vader 4 april 1968 f2,50 overgemaakt had naar deze stichting. 12 dagen later, 16 april, overleed hij, 56 jaar oud. Het ontroerde me dat mijn vader tot het eind van zijn leven achter het pacifisme stond.

Zoveel Nederlanders die achter deze beweging stonden! Wij ouderen herinneren ons ook dat er een partij was bij wie dit bovenaan stond: de Pacifistisch Socialistische Partij. Deze is in 1991 opgegaan in Groen Links.

Door de oorlog in Oekraïne is praten over vrede lastig. De verleiding is groot om vooral veel wapens te geven aan dit land, dat zo lafhartig binnengevallen is. Maar pacifisten zeggen dan: wees gericht op diplomatie in plaats van wapens om tot een oplossing te komen.

Op een bijeenkomst van Kerk en Vrede is een film over deze oorlog vertoond, vanuit het gezichtspunt van Russische soldaten. Een gevaarlijke film, want het toont naast de verschrikkingen van oorlog, niet de Russen als onzichtbare vijand, maar als gewone mensen. De film is van de lijst van het IDFA en vele andere filmfestivals gehaald. Men probeerde de film onzichtbaar te maken, wat niet gelukt is: zie onderaan, hij staat gewoon op YouTube. Een zeer indrukwekkende film. Aanbevolen!

De vredesbeweging is zwak geworden. Zeker als je dat vergelijkt met 1968. Maar de oorlog is een té groot kwaad om niet te bestrijden. Meer mensen zouden zich moeten inzetten voor de vrede.

Dit is zó belangrijk, mensen. De avond over Oorlog en vrede, waar Bram Grandia en Gert van der Ende spraken, trok veel belangstelling van jullie. Dat was goed, maar we zeiden, dat moet een vervolg krijgen.

Ook al kun je jezelf nog geen pacifist noemen – dat deed ik tot voor kort ook niet – is het goed om na te denken over een alternatief voor oorlog voeren met wapens.

Sinds een jaar of twee ben ik lid geworden van Kerk en Vrede, de club vanuit de kerken, van mensen die zoeken naar een vreedzaam alternatief voor oorlog. Met mensen als Bram Grandia, die jarenlang voorzitter is geweest van K&V.

Ik hoop heel erg dat jullie, na wat je misschien gehoord hebt op onze bijeenkomst, verder wilt denken, wilt praten, over hoe we ooit een eind kunnen maken aan oorlogen.

Dat er niet nóg meer levens verloren gaan, het milieu verpest wordt, en er in ons land geen geld over blijft voor de mensen.

Laat er niet meer Omars komen, of Fatima's, of Mohammeds, in Gaza, Jemen, Soedan, Congo!

Ik wil je ernstig vragen een begin te maken en je aan te sluiten bij een vredesorganisatie. Je kunt beginnen je aan te melden bij bijvoorbeeld Kerk en Vrede, op <https://tinyurl.com/KerkEnVredeLidWorden> of via deze QR-code.

Je mag mij ook altijd bellen of appen hierover: tel. 06-3605 7865.

Laten we de vredesbeweging weer groot maken!

- <https://kerkenvrede.nl/>
- King: Het leven van Martin Luther King / Jonathan Eig. Uitgever Hollands Diep, 2023. Vert. door Frans Reusink
- Info over "Russians at War" <https://tinyurl.com/RussiansWar>
De film zelf: <https://tinyurl.com/FilmRussians>

Augustus/begin september start de voorbereiding van de dienst en de (na)bespreking van de documentaire. We komen in korte tijd 2 of 3 keer bij elkaar.

Spreekt dit onderwerp je aan en wil je meedenken en doen? Mooi als er weer nieuwe mensen aan de serie bijdragen. Van harte welkom om je te melden, ook als je eerst meer wilt weten, bij Marion de Groot of Martyn Mulder via 10Geboden@keizersgrachtkerk.nl

Of natuurlijk na een dienst bij de koffie.

In de vorige KidS schreef ik over de oude Fetze Pijlman (1882-1965), grootvader van de jonge Fetze Pijlman (1946). In 1902 stond hij aan de wieg van het Gereformeerd Gemengd Koor. De eerste uitvoering in Bellevue kreeg een slechte recensie in dagblad 'De Standaard'. Maar koor en dirigent lieten zich door een narrige recensent niet van de wijs brengen. Ik eindigde mijn stukje dan ook met het 25-jarig jubileum in 1927; weekblad 'Het Schouwvenster' plaatste er een mooie foto van.

Op dat moment wist ik niet, dat koor en dirigent meer dan zestig jaar met elkaar zouden optrekken. Leo Hoost

deed in Het Parool verslag van het jubileumconcert in de Grote Zaal van het Concertgebouw op woensdagavond 27 februari 1963.

"Op 27 november 1902 stichtte dirigent F. Pijlman het tegenwoordig zo genoemde Christelijk Gemengd Koor 'Sweelinck' — ruim 60 jaar later gaf het koor onder zijn nu 81-jarige oprichter een jubileumconcert in Amsterdams Grote Concertgebouwzaal. Maar niet alleen 'Sweelinck' zong er, ook liefst nog negen andere koren van de dirigenten Berkhout, Westerdaal en Van Ingen Schenau stonden op het 'appèl'. Een 'oecumene' die op het podium geen

vierkante meter vrijliet en die in het zeventien omvangrijke nummers lange programma menig tijdrovend intermezzo van volksverhuizingen veroorzaakte.

F. Pijlman leidde 'Sweelinck' in zijn eigen 145ste Psalm en koraal-cantate (samen met het kinderkoor) waarbij bovendien enige visiterende koren 'een stem' in het kapittel hadden. Het kinderkoor kon zijn zanglust o.a. kwijt aan Van Ebbenhorst Tengbergens 'De orgelman' en Paul van Westerings 'Verboden voor mensen', onder leiding van [dochter] Jo Pijlman, die af en toe ook achter de piano zat.

Andere werken waarbij tevens de gemengde koren naar voren traden waren onder meer van J.G. Schicht, Bruckner, Joh. Wagenaar en Bernard Zweers. Vocale solisten ontbraken niet; het waren de bas-bariton Henk Kroes en de sopraan Johanna Uytendogaardt. Henk Pijlman [zoon] zorgde voor verschillende orgelbegeleidingen. Zaterdagmiddag, van 3 tot 5 uur, geven 'Sweelinck' en zijn krasse dirigent een jubileumreceptie in het repetitielokaal Ter Haarstraat 15 [naast het Julianaziekenhuis]."

De NCRV-televisie besteedde aandacht aan dit zeldzame jubileum in het programma 'Memo' op zaterdagavond 23 februari 1963. Pijlman werd geïnterviewd door Gerard van den Berg en er waren

beelden van een massale koorrepetitie.

Op vrijdagavond 12 maart 1965 dirigeerde Pijlman zijn afscheidsconcert in de Bachzaal. Het Parool schreef: "Het zou Fetje Pijlman heel vreemd in de oren hebben geklonken, als iemand hem op 27 november 1902, toen hij de leiding op zich nam van het door hem juist opgerichte Christelijk Gemengd Koor Sweelinck, zou gezegd hebben dat hij op 12 maart 1965, dus ruim 62 jaar later, op een concert van het koor, nóg als dirigent zou fungeren. En toch is dat geschied. Gisteravond stond de nu 84-jarige Pijlman op het podium van de Bachzaal met de leden van Sweelinck om zich heen, benevens het kinderkoor, waaruit mettertijd de nieuwe leden zullen voortkomen. Het betekende voor het koor het afscheid van zijn dirigent. Want deze heeft gemeend zijn plaats thans aan een jeugdiger leider te moeten afstaan (waarschijnlijk zal dat de organist Bernard Steinvooort zijn). Hoe hecht de vriendschapsbanden tussen de scheidende oprichter-dirigent en zijn koorleden zijn geworden, was misschien wel het duidelijkst waarneembaar door de wijze, waarop gezongen is. Iedereen zette zijn beste beentje voor; het laatste concert onder Pijlman moest een daverend succes worden. Welnu, dat is het geworden. De overvolle zaal reageerde met groot enthousiasme

op de geleverde prestaties. Met onverflauwde ijver en grote nauwgezetheid voerde Pijlman met zijn koor een lijvig programma uit, waarin religieuze gezangen uiteraard een voorname plaats innamen. Men hoorde o.a. werken van Mendelssohn, Elgar (Land of Hope and Glory), Willem Vogel (Psalm 115 voor koor, orgel, piano en blokfluiten), en van Pijlman zelf (een Koraalcantate voor gemengd- en kinderkoor). Een van de zonen, Henk Pijlman, werkte als organist en pianist mee; een van de dochters, Jo Pijlman, zat soms aan de vleugel, dirigeerde voorts het kinderkoor en was ook nog koorlid.”

Fetze Pijlman overleed op 1 april 1965. Op 5 april 1965 werd hij op Zorgvlied begraven.

De beelden van de oude Fetze Pijlman zijn te zien in de Schatkamer van Beeld en Geluid (<https://schatkamer.beeldengeluid.nl>)

Er is nog meer moois uit de Keizersgrachtkerk te zien, zoals een portret van ds. Eduard Pijlman in ‘Ander Nieuws’, 16 januari 1981.

Bovendien bevat de Schatkamer de oudste geluidsopname uit de Keizersgrachtkerk: prof. dr. Jan Waterink, die spreekt op het 50-jarig jubileum van de Gereformeerde Kweekschool, op vrijdagavond 6 september 1935!

Peter Dillingh,
e-mail peterdillingh@hetnet.nl

Digitaal hoekje

Jouke Kramer

De Android smartphone voor absolute beginners

De meesten van ons hebben een Android telefoon. Dat zijn vrijwel alle telefoons behalve de iPhones van Apple. Ze worden ook wel Samsungs genoemd, omdat dat het meest verkochte merk is. Een paar dingen die handig zijn om dat beest beter te begrijpen.

Neem even de tijd hiervoor, dat bespaart je later veel tijd!

Naar boven en naar beneden scrollen

- Als je naar boven scrollt, door op je beginscherm met je vinger van de bovenrand van je scherm naar beneden te bewegen, dan zie je bovenaan:
 - Allemaal icoontjes om snel iets in te stellen: de “zaklamp”, telefoon op trillen of stilte zetten, batterijbesparing, al of niet het beeld automatisch draaien (handig bij foto’s), “niet storen” enz.

Als je nog een keer naar beneden scrollt, krijg je nog meer van die icoontjes te zien.

- Daaronder: een balkje waarmee je het scherm lichter of donkerder maakt.
- Daaronder allerlei “gebeurtenissen” op je telefoon: appjes of emails die net binnen gekomen zijn, nieuwsberichten enz. Met andere woorden, allemaal meldingen die van je apps komen.

Mocht je dat weg willen, dan tik je onderaan op *Wissen*

- Als je je telefoon aandoet kom je eerst op het beginscherm. Dat is een zogenaamd *startscherm*. De meeste mensen hebben meer startschermen. Je komt op de andere startschermen door naar rechts te scrollen, d.w.z., vanaf de rechter rand van het scherm, het scherm waarop je zit naar links te bewegen.

Op die startschermen staan als het goed is allerlei apps die je snel bij de hand wilt hebben.

Als je *alle apps* wilt zien, scroll je naar beneden, door dus je vinger vanaf de onder rand naar boven te bewegen.

Daar staan alle apps. Degenen die al geïnstalleerd waren toen je hem kocht, en degenen die daarna geïnstalleerd zijn.

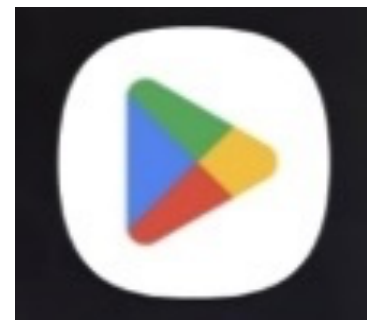
Je kunt, als je wilt, apps van die plek op je startschermen zetten. Houd daarvoor het icoontje van de app even vast, dan komt er een kopie van dat plaatje op het startscherm waar je net op zat.

Je kunt dan dat icoontje ook op een andere plek zetten, op hetzelfde startscherm of op een ander startscherm. Dat doe je door het even vast te houden en dan naar een ander plek te slepen.

Mocht je veel icoontjes hebben op de schermen met alle apps, zodat je ze moeilijk kunt vinden, tik dan rechtsboven op de 3 puntjes, en kies *Sorteren*. Dan kun je ze sorteren op alfabet of op de volgorde die je zelf kiest.

Hoe installeer je een nieuwe app (app staat voor applicatie):

- Tik op de *Play Store App*
- Tik om te zoeken op het loepje onderaan; typ de app die je nodig hebt.
- Tik op *Downloaden*
- Open de app. Je vindt hem later meestal terug de laatste *Startpagina*.
- Daar kom je door naar rechts te scrollen, door op je beginscherm met je vinger van de rechterkant van het scherm naar links te bewegen

op